

Familjevårdens Centralorganisation:s (FaCO) synpunkter på delbetänkandet *Boende utanför det egna hemmet – placeringsformer för barn och unga. SOU 2014:3*

FaCO anser att delbetänkandets kalkyl över hur mycket de föreslagna förändringarna kommer att kosta är kraftigt underskattade. Att utbilda alla nu aktiva familjehem och alla nya som ska komma till genom kampanjen att få nya familjehem och IVO:s uppdrag att årligen ompröva jourhemsmedgivande måste kosta betydligt mer än 8 mkr. årligen.

Beträffande IVO:s verksamhet där även den utökande tillståndsplikten ska utredas och att de nu inte hinner med alla anmälningar som kommer in mot kommuner som missköter sina uppdrag behövs en mycket större personell och ekonomisk insats för att komma ikapp och att också kunna följa upp inkomna ärenden inom rimlig tid. Förslaget att varje kommun ska bli föremål för tillsyn av IVO vart tredje eller fjärde år innebär också en ökad kostnad och större personaltäthet.

Inte på något ställe i delbetänkandet kan vi finna att insatsen kontaktfamilj eller avlastningsfamilj nämns. Det är ofta den första frivilliga insats som en vårdnadshavare får beviljat när de söker hjälp och stöd från socialtjänsten. Många av de barnen blir idag placerade i den f.d. kontaktfamiljen.

Kapitel 5

Nya placeringsformer:

Placeringsformen Familjehem avses att man tar emot ett barn/ungdom för stadigvarande omvårdnad och fostran. Om det är små barn som placeras stadigvarande kommer man som familjehem att dela barnet med biologiska föräldrar som kan vara mycket krävande. Det ställer stora krav på familjehemmet och de behöver mycket stöd, handledning och utbildning för att bemöta föräldrarna. Denna placeringsform ser vi en fara med att små barn/unga placeras som inte omhändertagits pga. eget beteende utan av omsorgsbrister/missbruk i hemmet. Tyvärr upplever vi att dessa barn när de placeras efter en tid i familjehemmet uppvisar mycket stora brister och att de har stora beteendeproblem eller diagnosrelaterad problematik. Barnens behov är oftast inte utredda. Många små barn och invandrarbarn/asylsökande barn/unga som placeras i familjehem är så traumatiserade att de gått in i ett autistiskt tillstånd vilket innebär att de har stort behov av omvårdnad och behandling och att en familjehemsförälder kan få vara hemma på heltid under en längre tid för att intensivt arbeta med framför allt anknytning. Familjehemsföräldrarna är då också i stort behov av utbildning, kontinuerlig handledning på lika villkor som formen Behandlingsverksamhet med familjeboende. Dessa insatser skulle troligtvis innebära att det inte blir så många sammanbrott i familjehem som nu.

Vi anser också att familjehem och jourhem ska ha möjlighet till handledning och stöd även efter kontorstid i akuta situationer på liknande sätt som konsulentstödda hem har idag.

Placeringsformen boende för stöd och tillsyn, stödboende, för unga från 17-21 år. Vi anser att det inte går att särskilja att t.ex en 16- åring har större behov av stöd än 21 åring. Den unges behov beror helt på de tidigare insatserna och det kan inte bestämmas av den unges ålder utan av dess mognad.

Hur stor kostnaderna för stödboendet blir beror också på hur generösa kommunerna blir med att bevilja denna nödvändiga insats.

Behandlingsverksamhet med familjeboende (behandling i familj)

I utredningen framgår inte hur det är tänkt att den hemmavarande föräldern ska vara anställd. Menas det som ett kontrakterat familjehem, en kommunal anställning.

Kapitel 6

6.2

FaCO välkomnar de förbättringar som föreslås i delbetänkandet och då särskilt krav på bättre utredningar av familjer som vill bli familjehem. Vi förespråkar att utredningarna ska göras på regional eller nationell nivå. Vi ser då en möjlighet att små kommuner får större chans att få del av ett bredare utbud av utredda familjehem och att familjehemmen kan få kvalificerade råd och professionell handledning.

Vi ställer oss frågande till att familjehemmen redan under utredningen ska tillfrågas om man kan stå kvar efter placeringen upphört. Vår undran är då om det ska vara som ett kontaktpersonsuppdrag, som god man eller om utredningen anser att det ska göras på helt ideell basis. I vissa fall kan det inte vara möjligt med fortsatt kontakt. Det kan vara av praktiska, ekonomiska skäl eller att det inte är till gagn för den f.d. placerade.

Att ha kontakt med den placerade borde vara en självklarhet om uppdraget har inneburit att barnet/den unge fått en ny familj med nära relationer i och med familjehemsplaceringen och då vårdnaden ska ha flyttats till familjehemmet efter tre år i samma familjehem.

Vi känner också stor oro för att vårdnadshavare och barn har rätt till full insyn i familjehemsutredningen. Vi tillstyrker utredningens förslag att familjehemsutredningen blir en egen utredning och att uppgifter som ska redovisas för vårdnadshavarna ska vara noggrant utvalda för att inte bli integritetskränkande

6.4.3

FaCO tillstyrker att socialtjänsten ska hämta in uppgifter i de register som räknas upp, i alla utredningar som berör familje/jourhem och även vid kontaktfamiljsuppdrag för att säkerställa en trygg placering.

6.5

Grundutbildning till familjehem borde ligga på regional eller nationell nivå för att minska kostnaden för små kommuner men ändå säkerställa kvaliteten på familjehemmen.

Ovanstående ska även gälla jourhem som idag inte självklart får del av detta.

I utredningen framgår inte på vems initiativ framför allt fortbildning till familjehemmen ska erbjudas. Socialnämndens eller familje/jourhemmets?

6.6

Vi ser också som en självklarhet att alla familjehems - jourhemsinsatser ska vara inskrivna i ett avtal med placeringskommunens socialnämnd och en genomförandeplan undertecknad av socialtjänst/organisation/familje-jourhem och biologföräldrar. SKL:s rekommendationer behöver ses över vad gäller ersättning till jourhem då det förutsätts att en vuxen alltid ska finnas tillhands i hemmet.

För FaCO Familjevårdens Centralorganisation

Annelie Hed

Hed.annelie@gmail.com

070 68 77 553